

Działania NIK w obszarze ochrony zdrowia

23.6.2026 - | Najwyższa Izba Kontroli

Odnosząc się do trwającej obecnie dyskusji publicznej, dotyczącej wydatków w sektorze ochrony zdrowia, przedstawiamy najważniejsze informacje na temat bieżącej aktywności NIK w tym obszarze oraz mechaniki prowadzenia działalności kontrolnej

Zatrudnianie i wynagradzanie personelu medycznego

W lipcu br. NIK rozpocznie kontrolę zatrudniania i wynagradzania personelu medycznego, która ma przede wszystkim ustalić systemowe mechanizmy wzrostu wynagrodzeń w publicznej służbie zdrowia. Istotne będzie również ustalenie faktycznych wynagrodzeń pracowników w ramach dobranych do kontroli specjalizacji lekarskich oraz przeprowadzenie ich analizy porównawczej. Następnie Izba zbada funkcjonowanie tych mechanizmów w konkretnych podmiotach leczniczych.

Ta - przygotowywana od pewnego czasu - kontrola w obszarze wprowadzania systemowych mechanizmów powodujących wzrost wynagrodzeń, uwzględniać będzie także wniosek Prezesa Rady Ministrów o przeprowadzenie kompleksowej kontroli finansowania wynagrodzeń i usług świadczonych przez kadre medyczną w jednostkach służby zdrowia finansowanych ze środków publicznych, który wpłynął do Izby 19 czerwca br.

Czas pracy personelu medycznego bezpośrednio przekłada się na jakość świadczeń i bezpieczeństwo pacjentów. Jego znaczne wydłużanie ma bowiem negatywne skutki dla pracowników służby zdrowia i może mieć niekorzystny wpływ na zdrowie lub życie pacjentów. Konsekwencją są bardzo wysokie wynagrodzenia niektórych osób, przy jednoczesnym ryzyku dla jakości udzielanych świadczeń.

NIK o ochronie zdrowia - bieżące kontrole

Najnowsza, opublikowana właśnie kontrola z tego obszaru, dotyczy [standardów realizacji opieki okołoporodowej](#). Wykazała ona, że chociaż jakość tych usług w Polsce systematycznie się poprawia, to potrzebne są zmiany systemowe i wzmocnienie nadzoru nad standardami.

Wśród nieprawidłowości stwierdzono m.in. **zbyt długi czas pracy** - u lekarzy na etacie nie przestrzegano wymogu zapewnienia 11 godzin odpoczynku dobowego oraz 35 godzin odpoczynku tygodniowego. We wszystkich skontrolowanych szpitalach lekarze zatrudnieni na umowach cywilnoprawnych pracowali nieprzerwanie ponad 24 godziny (odnotowano 719 takich przypadków). Rekordziści pełnili dyżury trwające nawet 96 godzin, co stwarzało bezpośrednie zagrożenie dla pacjentek i samych lekarzy.

W nadchodzących tygodniach NIK opublikuje wyniki trzech kolejnych kontroli z obszaru ochrony zdrowia:

- czerwiec: **szpitale kliniczne** - czy prawidłowo realizowały działalność leczniczą, dydaktyczną i naukową,
- początek lipca: **Warszawski Szpital Południowy** - działalność lecznicza i gospodarka majątkowo-finansowa,
- koniec lipca: **system ratownictwa medycznego** - czy zapewniał sprawne reagowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W każdej z tych kontroli jednym z badanych obszarów był **czas pracy personelu medycznego** - ma

on bowiem bezpośrednio znaczenie dla jakości świadczeń i bezpieczeństwa pacjentów.

Jak działa NIK?

Działalność kontrolna jest procesem rozłożonym w czasie. Obejmuje on: zebranie i weryfikację danych z wielu podmiotów, analizę dokumentacji, ustalenie faktów i sporządzenie wystąpienia pokontrolnego. Dla kontroli obejmujących kilka podmiotów Izba opracowuje zbiorczą informację z wyników, zawierającą ustalenia, oceny i rekomendacje.

Najwyższa Izba Kontroli działa na podstawie [rocznego planu pracy](#), uchwalanego przez Kolegium NIK. W sytuacji natomiast, gdy otrzymuje sygnały bądź sama identyfikuje obszary, w których możliwe jest wystąpienie nieprawidłowości, Izba analizuje zasadność oraz możliwość podjęcia działań. Każdorazowo uwzględniane są również wyniki wcześniejszych badań oraz działania już zaplanowane w Planie pracy NIK bądź przewidziane do podjęcia w ramach **działalności doraźnej**.

NIK jest otwarta na wnioski w sprawach odnoszących się do funkcjonowania państwa jak i samej Izby, kierowane przez podmioty zewnętrzne – w tym przedstawicieli rządu, samorządu, organizacji społecznych czy obywateli.

Zgodnie z [ustawą o NIK](#), Izba podejmuje kontrole także na zlecenie Sejmu lub jego organów oraz po rozpatrzeniu wniosku Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezesa Rady Ministrów.

Celem działalności Izby jest nie samo wskazywanie nieprawidłowości, ale również **formułowanie uwag i wniosków, które przełożą się na realną poprawę funkcjonowania kontrolowanych podmiotów i obszarów, za które odpowiadają**.

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/dzialania-nik-w-obszarze-ochrony-zdrowia.html>